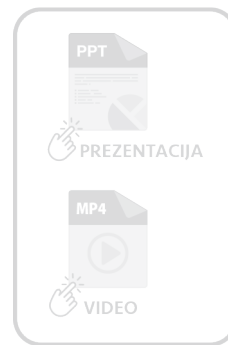

mr. sc. Semin PETROVIĆ

IGT - Istraživačko-razvojni centar za gasnu tehniku
Gradačaka 142
71 000 Sarajevo
Bosna i Hercegovina
e-mail: semin.petrovic@igt.ba

Rođen je 1969. godine u Voljicu (Bosna i Hercegovina). Osnovnu i srednju (strojarsku tehničku) školu završio je u Gornjem Vakufu (BiH). Diplomirao je na studiju strojarstva na Strojarskom fakultetu Sveučilišta u Sarajevu (BiH), gdje je također završio i posljediplomski studij. Od 1996. godine radi u Istraživačko-razvojnem centru za gasnu tehniku (IGT) iz Sarajeva, gdje je danas projekt-menađer. Sudjelovao je u ostvarivanju velikog broja projekata iz područja plinske tehnike, energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije. Uz to, bio je član timova za izradu nekoliko strateških dokumenata i akcijskih planova iz područja energetike u BiH-u.

mr. sc. Nijaz DELALIĆ

Univerzitet u Sarajevu, Mašinski fakultet, Sarajevo, Bosna i Hercegovina

PLINSKE INTERKONEKCIJE BOSNE I HERCEGOVINE I REPUBLIKE HRVATSKE - PLANOVI I PERSPEKTIVE?

Bosna i Hercegovina nema vlastitu proizvodnju ni skladište ni dokazane rezerve prirodnog plina i potpuno ovisi o njegovom uvozu. Od početka korištenja prirodnog plina u Bosni i Hercegovini do danas prirodni plin se dobavlja iz Rusije jednim transportnim pravcem. Do travnja 2021. godine to je bilo plinovodima preko Ukrajine, Mađarske i Srbije, a od tada drugim transportnim pravcem (plinovodom Turski tok), ali i dalje iz istog izvora (Gazprom, Rusija).

U Bosni i Hercegovini se koristi postojeći transportni plinovod izgrađen 1979. godine (DN 400, PN50), koji u zemlju ulazi kod Zvornika, gdje je povezan s plinskim sustavom Srbije kao dijelom plinovoda Turski tok. Iako je gotovo nepoznato i ne naglašava se u javnosti, Bosna i Hercegovina sada ima mogućnost da kroz plinski sustav Srbije dobiva prirodni plin i iz drugih izvora (prije svega iz Azerbajdžana, ali i s terminala za ukapljeni prirodni plin u Turskoj i Grčkoj), nakon otvaranja plinske interkonekcije Bugarska - Srbija krajem 2023. godine.

U vremenu do 1992. godine, pored plinovoda Zvornik - Sarajevo, još je izgrađen i plinovod Sarajevo - Zenica. Prirodni plin se u tom vremenu koristio samo u Sarajevu, kod nekoliko velikih industrijskih potrošača izvan Sarajeva i u Zvorniku. Uzimajući u obzir veličinu Bosne i Hercegovine te područja na kojem se koristio prirodni plin do 1992. godine, može se reći da je manje od 5% teritorija države imalo mogućnost njegovog korištenja. Situacija

nije puno drugačija ni danas. Nakon ratnog vremena (1992. - 1996.), plinska distribucijska mreža razvijena je samo u Visokome, dijelom i u Kreševu, a značajno je proširena u Sarajevu. Nije bilo značajnije izgradnje, odnosno širenja plinske transportne mreže. Izgrađen je samo plinovod Zenica - Travnik (2013. godine) koji još nije u funkciji (s jedne strane zbog spora investitora i izvođača, a s druge strane zbog toga što gradovi u tom dijelu zemlje ni danas nemaju razvijenu plinsku distribucijsku mrežu).

S obzirom na opisanu razvijenost plinske transportne i distribucijskih mreža, i potrošnja plina u Bosni i Hercegovini je izrazito mala i u apsolutnom i u relativnom iznosu, tj. u odnosu na druge energente. Udio potrošnje prirodnog plina u potrošnji primarne energije iznosi oko 2 %, a udio u potrošnji finalne energije iznosi 3 - 4 %. Kada se radi o apsolutnim iznosima, potrošnja prirodnog plina u Bosni i Hercegovine za razdoblje 2010. - 2020. prosječno kreće u iznosu od 227 milijuna m³.

Bosna i Hercegovina i Hrvatska nemaju plinske interkonekcije. Iako su u proteklom vremenu zbog sigurnosti opskrbe definirane tri plinske interkonekcije dviju zemalja (sjeverna, zapadna i južna), u fokusu javnosti je samo jedna od njih, tj. Južna interkonekcija. Nažalost, češće zbog političkih nego stručnih razloga. Stoga valja prikazati sve planirane plinske interkonekcije dviju zemalja i njihove perspektive s aspekta europskih ciljeva za dekarbonizaciju.